

1951

Marie Quisling,
Erling Skjalgssøns gate 26,
Oslo.

Til
Erstatningsdirektorstatet,
H. Heyerdahls gate 1,
Oslo.

Redagiering anførte bestyrelsen av Vidkun Quisling og Marie Quislings
leilende.

Den 15. mai 1945 kom politifullmektig Lonkan sammen med en bevegnet politimann til Gimle, hvor jeg hadde husarrest. Lonkan forlangte at jeg skulle forlate Gimle innen 1 kvarter. Ellers ville jeg bli arrestart, sa han. Jeg protesterte mot det, men på en brutal måte fastholdt han sin ordre. Halvveis påkledd forlot jeg da Gimle, og tok opphold hos fru Prytz. Allerede mens jeg var her hos fru Prytz, gjorde jeg den 17. eller 20. mai 1945 pr. telefon politifullmektig Hans Lyders oppmerksom på at det på loftet på Gimle lå verdifulle malerier pakket i papir, og ba ham ta vare på dem. Han sa senere at maleriene ble overlevert til Nasjonalgalleriet. Når det kan være gjort, vet jeg ikke.

Boet ble ikke registrert før i mai-juni 1947. Tilstedes ved registreringen på Gimle var statsadvokat Chr. Bull, advokat G. Støylen, o.r.saksfører A. Arvesen, J. Eckhoff, Mathisen og jeg.

Registreringen fant således sted først 2 år etter at boet var kommet under offentlig forvaltning.

I mellomtiden hadde - som kjent - engelakmenn flyttet inn på Gimle i mai 1945.

Selv kom jeg første gang tilbake til Gimle 27.12.45, få dager etter at engelakmennene var reist derfra. Jeg var da ledsaget av fru Langeaari, fru Kielland og o.r.saksfører Erlandsen (hos advokat G. Støylen). O.r.saksfører Arvesen og hans frue var også tilstede. O.r.saksfører Arvesen opplyste at besøket på Gimle den gang bare gjaldt å skaffe opplysninger om hva som var kommet inn i boet etter 9. april 1940. Det var altså ingen registrering. Vi var i flere timer på Gimle. Alle snakkelige opplysninger fikk o.r.saksfører Arvesen av meg, - både den gang og ved senere anledninger. O.r.saksfører Arvesen har endog - senere - gitt erklæring om at jeg var villig og hjelpsom i denne sak. Erklæringen gikk til riksadvokat Aulie, da min sak skulle opp til behandling. - Til tross for at det ikke ble foretatt noen registrering den 27.12.45, insisterte jeg ved denne anledning på at mine malerier skulle noteres opp, og det ble delvis gjort, uvillig og motstrende. Det skjedd på den måten at fru Arvesen noterte endel malerier i enkelte varelses, ikke over hele Gimle. Fru Arvesen er forsvrig ikke ansatt hos tilsynsmannen for boet.

Ved samme leilighet - den 27.12.45 - fant o.r.saksfører Arvesen og jeg i et av varelsene på Gimle en tykk forgyllt ramme med inakripsjon "van Dyck". Men bildet var borte. O.r.saksfører Arvesen har - meg bekjent - ikke foretatt seg noe i den anledning, ikke meldt til politiet at maleriet er borte.

Jeg presiserte 27.12.45 at der på loftet lå flere kostbare malerier som burde registreres - bl.a. et bilde av Teniers (som er kommet bort). Nøkkelen til loftet hadde o.r.saksfører Arvesen, det forstod jeg på ham. Men han hadde ikke tid til å gå på loftet.

Den gang var det omtrent umulig for meg å tale med o.r.saksfører Arvesen. Han oppførte seg meget uhøflig og formædelig overfor meg hele tiden. O.r.saksfører Erlandsen kan bevitne det. Da vi forlot Gimle, klaget jeg til ham over Arvesens oppførsel, og Erlandsen refererte hans oppførsel til advokat Støylen.

Etter at engelakmennene forlot Gimle julen 1945, stod Gimle tomt i 3 måneder, men boet ble fremdeles ikke registrert, til tross for mine skriftlige og muntlige henvendelser til henholdsvis advokat

+

Fra lørdag april 1946 til høsten 1948 ble Gimle bortleiet til fransk legasjonsråd. Mitt bo og andre eiendeler som stod på Gimle ble også leiet bort til franskmennene uten mitt samtykke og uten underretning til meg eller min advokat, G. Støylen.

Registrering ble ikke foretatt. Bostyret burde da ha forlangt kvittering av de franske leiere for alle gjenstander som gikk med i leien, mens på den annen side bostyret burde ha gitt franskmennene kvittering for alle ting som bostyret tok bort fra Gimle etter bortleien. Den franske hovmester fortalte meg at noen malerier var fjernet av o.r.saksfører Arvesen, mens franskmennene bodde der. Jeg bragte da i erfarings at mens franskmennene bodde på Gimle, ble malerier - 3 stk. - solgt for Kr. 75000.- til direktør Stephanagn på restaurant "Blom". Hovmesteren nevnte at o.r.saksfører Arvesen også hadde flyttet russisk porselen m.m.

Høsten 1948, etter at franskmennene reiste fra Gimle, skulle Ullevål sykehus leie Gimle. Jeg armodet o.r.saksfører Arvesen om å ordne det slik at alle mine malerier kunne flyttes på ett øyeblikk, som kunne avlases. I telefonen ba jeg ham bestille noen arbeidere som kunne flytte de tunge maleriene. Da jeg sammen med o.r.saksfører Erlandsen og Halvor Holter kom til Gimle, for etter avtale med o.r.saksfører Arvesen å bære inventaret etter at franskmennene var flyttet, hadde han ikke bestilt noen arbeidere. Da jeg spurte hvordan vi skulle kunne flytte de tunge maleriene uten arbeidere til hjelp, svarte han at "maleriene kunne henge hvor de var". Dette var jeg inntil, da flere malerier allerede var kossert bort. Arvesen var fræudeles av den mening at maleriene kunne henge, til tross for at det ofte var fræmede på Gimle. Da jeg var fortvilet over dette forhold, kastet Halvor Holter og o.r.saksfører Erlandsen jakkene, og begynte å bære ensidig malerier fra forskjellige værelser til et par gjesteværelser som kunne avlases. De gjorde dette for å hjelpe meg. Under dette var

O.r.saksfører Arvesen vrang og uvillig. O.r.saksfører Erlandsen kan bevitne episoden.

Som tidligere meddelt, er det kortet bort 50 malerier p.g.a. manglende kontroll over boet, herunder forsømmelse av registrering. Blant disse bortkomne malerier var følgende 14 kjente mestre representert:

Van Dyck, Teniers, Sorikov, Bouchet, Corot (8 stk.), Manet, Murillo, Prud' hon, Fragenard, Nicolas Poussin, Watteau, Kowerman, van der Meer, Reynolds.

I denne forbindelse minner jeg om at da registrering fant sted på lageret i Monsruds gate i juni 1947, var tilstede o.r.saksfører Arvesen, o.r.saksfører John Eckhoff, Halvor Holtar, 1 arbeider og jeg selv. Vi fant under registreringen den tidligere nevnte forgylte ramme med inskripsjonen "van Dyck". O.r.saksfører Arvesen tok rammen, så på den, tørket støv av den med lommeterkleet sitt, og satte den tilside. Halvor Holtars erklæring om dette vedlegges. Så vidt vi vet har bostyret fremdeles ikke meldt til politiet at maleriet av van Dyck H.M. er kortet bort.

Når det gjelder malerier opplyses forøvrig at jeg våren og høsten 1948 ba advokat Sverdrup Thygeson - muntlig og skriftlig - utlevere meg 3-4 malerier, da jeg trengte penger og ville selge dem. Våren 1948 var jeg nemlig alvorlig syk, trengte ferieopphold, som jeg ikke hadde penger til, og jeg hadde gjeld. Jeg fikk tilslutt 500 kroner, men det var ved denne anledning ikke nok for meg. Overfor advokat Sverdrup Thygeson fremhevet jeg at prisene på malerier, såvidt jeg forstod, begynte å falle, og at det senere kanskje ville bli vanskelig å oppnå skikkelig pris for dem. Ved begge de nevnte anledninger ble min anmodning eval. Dette til tross for at advokat Sverdrup Thygeson uttalte i et intervju 11. april 1948 til "Dagbladet" etter at min sak var henlagt, at "det ville tilfalle meg en del av mine midler".

Jeg kommer så tilbake til mitt før nevnte besøk på Gimle høsten 1948, fordi jeg mener en nærmere beskrivelse av episoder

under dette besøk gir et bilde av hvor uforsvarlig boets midler ble forvaltet på Gimle.

Da alle mine ting var pakket og innlåst på Gimle høsten 1948, d.v.s. alle ting som da var tilgjengelige for meg, ringte jeg til o.r.saksfører Arvesen før Holter og jeg forlot Gimle, og spurte om jeg kunne få lov til å gå bort i vaktmesterboligen. Jeg ville se om noen av mine ting som var kommet bort, kunne finnes der, da vaktmesteren hadde lånt flere ting til bruk. (Dette sistnevnte nevnte o.r.saksfører Arvesen selv til meg en gang.) Jeg nevnte i telefonen at i mahogni-skrivebord, flere tepper og salerier m.m. var kommet bort. O.r.saksfører Arvesen svarte: "Jeg forbyr Dem å gå dit". Etter det gikk jeg ikke. Før jeg reiste fra Gimle den gang, kom vaktmesteren, kurisset nok, og overleverte meg en blomsterbukett - i min egen vase 14 dager før denne episoden var o.r.saksfører Erlandsen, o.r.saksfører Arvesen og jeg på kjøkkenet hos vaktmesteren for å drikke en kopp kaffe, da vi arbeidet med boet derute. Jeg gjorde da Arvesen oppmerksom på at gardinene og porselelenet på bordet var mine russiske ting. Erlandsen hørte dette. Nevnte gardiner og porselelen har jeg ikke fått. Grunnen til at jeg ba Arvesen om å få besøke vaktmesterboligen, var at jeg fikk se mine ting på kjøkkenet, og trodde at der fantes andre av mine ting i de andre rom. - Dessuten vil jeg nevne at det under impakningen og transporten av mine ting på Gimle forsvant flere ting, og flere ting har jeg funnet gjemt på de merkelige steder. Således kan nevnes at jeg fant et maleri og lysstake samt et speil gjemt bort i et skap i kjelleren.

+

I min garnas og min boksamling på Gimle var mange verdifulle bøker på fransk, russisk, engelsk, norsk, spansk, italiensk, kinesisk. Der var flere antikke bøker, fra 16.-17. århundre, dessuten praktutgaver, tilsammen antakelig ca. 2000 bind. Kunsthandler Wang verdsatte i februar 1946 bøkene på Gimle til 26000 kroner. Dette skjedde etter ansøding fra Aker kommune, mens bostyret ikke har latt bøkene registrere i det hele tatt - meg bekjent. Bøkene var således ikke med i registreringen på

Ginle i 1947, og de bøker som var sendt til lageret i Hennrøds gate, ble ikke registrert eller tallet der under registreringene i 1947, og er ikke blitt det den dag i dag.

Våren 1950 hadde jeg en samtale med advokat Sverdrup Thygeson, som jeg hadde søkt p.g.a. forviltets baligforhold. Vi kom til å tale om boet i sin alminnelighet, og jeg gjorde advokaten oppmerksom på at flere hundre bøker var flyttet fra lageret i Hennrøds gate til Oppgjørskontorets lager i Sørkedalsveien, og fremholdt at disse burde registreres. Jeg uttrykte også min forbauselse over at bøkene var fordelt med en del på Ginle og en annen del på lager. Advokat Sverdrup Thygeson bemerket til dette at han hadde sendt de mest verdifulle bøker på lager for å ta vare på dem. Men selv etter min samtale med ham våren 1950, er bøkene på Oppgjørskontoret i Sørkedalsveien - meg bekjent - hverken tallet eller registrert ved bostyrets foranledning. Høsten 1948 ble de resterende bøker på Ginle tallet og lagt i kasser.

+

På tross av mine inntrengende henvendelser til o.r. saksfører Arvesen - og sist våren 1950 til advokat Sverdrup Thygeson, har jeg ikke fått fullstendig oversikt over hvor mange bankbøker der er i boet. Jeg har gjort begge herrer oppmerksom på at jeg vet der var en bankbok på Ginle på kr. 13000.-, lydende på min sønns navn, og overført til meg. På min anmodning har o.r. saksfører Arvesen skrevet til Gjerpen - og Skienbanker i denne anledning, men med negativt resultat. Etter min mening er det ikke foretatt tilstrekkelige undersøkelser for å bringe på det rene i hvilken bank denne konto var. Dessuten er det ikke - så vidt jeg vet - brøgt på det rene inntektskorte i Fyresdals bank m.fl.

+

Våren 1950 ba jeg under samtalen med advokat Sverdrup Thygeson om å få oppgave over aktiva og passiva i boet, og spesielt å få spesifisert fortegnelse over alle ting som var solgt, og som er

gått til dekning av det økonomiske ansvar min mann er idømt. Advokaten svarte at detaljert spesifikasjon over samtlige solgte ting fantes ikke, da pengene for flere mindre ting var satt på felles konto. Hvorledes skal man da holde kontroll over boet - og hvordan skal det kunne kontrolleres at ikke ting som jeg har bragt inn i boet selges, og går til dekning av min manns idømte forpliktelser? Det er etter 6 års forløp ikke lyktes meg å få fra boestyreren noen oversikt over felles boets aktiva og passiva, slik at jeg skulle kunne vite hvilke verdier boet har m.v.

Jeg havdet overfor Sverdrup Thygeson - som jeg den hele tid har fremholdt - at boet er solvent, og at der er tilstrekkelige midler - utenom hva jeg har bragt inn - til å dekke statens krav på min mann. I Oslo Sparebank, kto. 874 V.G. privat, stod 1 million kroner, private gaver til V.G. Det er dessuten solgt mange eiendommer, således funneriet, såvidt vites for kr. 165000.-, en tiliggende eiendom for kr. 14000.-, odalsgården for kr. 40000.-, og dertil Funnemark, 3/4 del av Jensborg og 3/4 del av hytten Nonsvatten m.v. Dertil kommer salg av temmelig meget inventar, og bl.a. et stort kinnelapp og 4-5 moderne biler. Under denne samtalen - våren 1950 - opplyste advokat Sverdrup Thygeson at alle bilene var kommet bort.

+

Såvidt tidlig som 1. februar 1946 hadde advokat G. Stavlen levert skriftlig søknad fra meg til o.r. sakfører Arvesen om utlevering av de eller nødvendige ting. Jeg fikk skriftlig svar fra Erstatningsdirektoratet 11. februar 1946, at de eller nødvendige ting jeg søkte om kunne man utlevere meg. Men til tross for Erstatningsdirektoratets tillatelse, ble disse ting ikke utlevert meg. - Gjula stod da tomt. Først i januar-februar 1947 fikk jeg seng, 2 bord, kommode, liten sofa og 3 stoler, 1 edelagt lampe, 1 edelagt isskap, for å kunne besøke i varehus hos Kiellands. Sommeren 1947 fikk jeg et lite teppe, som var i stykker, litt ubetydelig løssre og noen få bøker. Litt porselein, sengetøy, lintøy, 2 brukbare lepper,

teppe og andre gjenstander, fikk jeg først høsten 1948, da frankmennene forlot Gisle.

I dag, i 1951, har jeg fremdeles ikke fått brukbart spisebestikk og glass og tilstrekkelig porselen selv til hverdagsbruk. Dette til tross for at jeg mange ganger har bedt om å få det, og til tross for at disse ting er bragt inn i boot av meg.

Jeg vil også nevne at det gjennom flere år er blitt betalt og fremdeles betales lagerleie og assurance for skrinnsøy som oppbevares hos Backer, men som ikke har noen omsetningsverdi. Likeså står det forskjellige verdiløse ting på lager hos Tschudi, hvor det stadig løper lagerleie.

+

Flere kuffertar med mine klær, lintøy og forskjellige løsser, er blitt sendt fra Gisle - jeg vet ikke av hvem - til Oppgjørskontoret i Sørkedalsveien. Innholdet ble oppteignet uten mitt merke. Senere ble disse kuffertene sendt til advokat Sverdrup Thygesons kontor - men ikke registrert, og der ble de stående i et par år. Jeg fikk - som tidligere nevnt - aldri lov til selv å finne mine ting i disse kuffertar. O. r. sakfører Arvesen utleverte selv personlig etter hvert mitt tøy.

Hos advokat Sverdrup Thygeson^{kontor} lå det til oppbevaring bl.a. endel stoffer, gardin - og klesstoffer samt 9 meter blonder - kostbare hvite blonder - fra Russland. Ved utleveringen var det akkurat halyparten av alle stoffene, og de 9 meter blonder var forsvunnet.

Også Vidkun Quislings papirer ble oppbevart på advokat Sverdrup Thygesons kontor. Disse papirer ble gjennomsett og registrert av meg først høsten 1948. Tilstede var o. r. sakfører Arvesen og herr Helvor Kølter. Papirene angående forholdene i Russland, som jeg så på loftet engang i 1946, var da borte. Det siste er meldt til Erstatningsdirektoratet.

+

Det vil gå frem av denne redegjøring at det helt fra

mai 1945 og i flere år framover har vært en rekke forsamlinger - manglende kontroll og andre uheldige omstendigheter - ved bestyrelsen av min mann og mitt fellebo.

Det gjelder:

Fortkønte ting, se bilag 20, 21, 21a, 21b, 21c, 21d, i mitt skriv av 26.4.1951 til advokat Sverdrup Thygesen.

50 malerier fra Busaland fra før 9.april 1940.

Tepper, gobelins, pelsverk, linstøy, glass, porselen, bragt inn i boet av meg før 9.april 1940.

Møbler, også bragt inn i boet av meg før 9.april 1940.

Bankbøker, hvorav 1 på kr.13000.--, m.v.

Skadete ting:

Møbler, tekstilvarer, lamper, glass.

De forstatte salg:

Slendommen Fynnemark ble solgt i 1946 før min sak var avslørt, tross min skriftlige og muntlige protest. Slendommen var innkjøpt for mine midler, og hørte til min del av boet. Jeg mener jeg hadde rett til å beholde den, og økonomisk ønske til det, under forutsetning av rettfærdig beoppgjør.

Hytten Honeyvatten. 2/3 av denne ble solgt uten at jeg engang ble underrettet. Dette til tross for at jeg vel skulle ha krav på varsel, og rett til å uttale meg om hvilke av boets midler oventualt først skulle gå til dekning av min manns forpliktelser.

Gjeneredet. Arbeiderbladet kritiserte bestyrelsen av denne slendommen, og mente at man ikke fikk noen god pris for den p.g.a. forøkjellige forsamlinger fra bobestyrelsens side.

Registrering fant -meg bekjent - ikke sted på Gjeneredet.

Det var i 2 år ikke bortleiet. Først 2.mai 1947 fikk jeg bevegget o.r. sakfører Arvesen til å la meg komme dit sammen med Halvor Holter. Husst var da praktisk talt tomt. Alle de klær jeg hadde der er kommet bort, dessuten skinnstøy, linstøy, vevete tepper.

Med hensyn til leieinntekter synes det meg rimelig at min del av boet godskrives inntekt for bortleie av mine ting på Gisle.

Det er innlysende at boet - og jeg - ved disse forspønelser har lidt svære økonomiske tap, som jeg for min del må kreve erstattet såvidt mulig for å søke fremtiden sikret.

+

Jeg kommer vel aldri over minnene fra 1945 og påkjenningen dengang. Min helse er da også sterkt svekket siden da. En ganske vesentlig årsak til dette er den usedige strenghet, ja hardhet, bostyret særlig i begynnelsen viste overfor meg. Se herom uttalelser av overlege Jon Laukyng i erklæringer av 19.3.47 og 11.2.48. Jeg har fortalt om disse forholdene til statsadvokat Chr. Hull, likesom jeg hele tiden har gitt min advokat, Gudleik Stevjen, underretning om mine vanskeligheter med bostyrelsen m.v.

En mer forsterkende har det vært at jeg i ca. 1 år ikke fikk noen kontanter utbetalt av boet, og i lange tider ikke de nødvendige bruksting, når jeg samtidig i årevis har erfart hvilken skjodesløshet man på forskjellige hold har vist overfor boets midler. Før min sak var gransket, ble jeg behandlet strengere enn mangen annen i liknende situasjon. Jeg fikk ikke engang kr. 200.- pr. uke, hvilket vel var kurent utbetaling av boeidler i andre tilfelle, også for den som hadde vært medlem av NS. Herr Halvor Holters erklæring om dette vedlegges.

Og mens min tidligere bolig ble solgt, og andel av boets eiendommer stod helt eller delvis tomme, var jeg husvill. Jeg måtte låne de aller nødvendige bruksgjenstander, mens jeg selv hadde rikelig utstyr, medbragt fra Russland, som boet leiet bort til franskmenn uten mitt samtykke fra 1.4.46 til høsten 1948, og senere dels betalte legerleie for. Selv om jeg hadde vært medlem av NS, og var blitt idømt økonomisk ansvar, ville det vel ikke vært lovlig adgang til å behandle

meg slik som tilfellet var i den første tid etter kapitulasjonen.

+

Jeg ber inntrengende om at man nå ved beoppfølret vil ta ethvert rettferdig og rimelig hensyn til den usædvanlige påkjenning jeg har vært utsatt for, at jeg er helt arbeidsdyktig og er alene i et fremmed land, slik at jeg får beholde tilstrekkelige midler til livets opphold og at det ytes meg erstatning for de tap jeg har lidt av økonomisk art.

Oslo, den

1951.

bilag.